

vedrører Folkekirkens Forfatning — thi en Forfatning har jo Folkekirken —, skal ordnes ved Lov og ikke administrativt. Man har i Aarenes Løb, i 50'erne og 60'erne og fremdeles, haft indkaldt forskellige kirkelige Kommissioner eller Udvalg til at overveje flere af de folkekirkelige Spørgsmaal, forinden man lovgav om dem, men naar undtages en Række Love, de saakaldte Frihedslove, har man egentlig ikke beskæftiget sig synderligt med Folkekirkens Ordning i Retning af Indførelse af Selvstyre. Vor Forfatning forudsatte jo Selvstyre og forudsætter Selvstyre paa mangfoldige Omraader. Da Grundlovsfædrene i 1849 rejste hjem, indeholdt Grundloven Løfter derom, men i 1849, da vi fik Grundloven, stod vi endnu overalt med Enevældens Institutioner, Enevældens Hær og Enevældens Flaade, Enevældens Skoler, Enevældens Kommunalforfatning, Enevældens Retspleje, Enevældens kirkelige Forhold og saa fremdeles. Det var ret naturligt, at de kommende Rigsdage i 50'erne beskæftigede sig med Lovgivning paa samtlige eller de fleste af disse Omraader, men medens vor Kommunalforfatning ret hurtigt ændredes, ligesom forskellige Skoleforhold blev Genstand for Lovgivning, blev der ikke lovgivet paa det folkekirkelige Omraade. Man fik de saakaldte Frihedslove, idet man i 1855 delvis løste Sognebaandet og i 60'erne fik Valgmenighedsloven, dog kun for et enkelt Tilfældeovre paa Fyn, og i 1872—73 fik Loven om Brug af Kirkerne og fik den endelige Valgmenighedslov, men den egentlige Overgang til Selvstyre for Folkekirken rørte man ikke ved. Det Hall'ske Forsøg med frivillige Menighedsraad kan nemlig ikke kaldes et Skridt hen imod Selvstyre. Der blev ikke oprettet saa overordentlig mange Menighedsraad efter det Hall'ske Cirkulære, og Meningen med dem var egentlig heller ikke at indføre Selvstyre, men blot, at Menighedsraadene skulde træde i Stedet for Præsternes Medhjælpere, som de benævnes i Christian den Femtes Danske Lov, altsaa hjælpe Præsten med Kirketugtens Opretholdelse. Og det Monrad'ske Forsøg paa Indførelse af Menighedsraad gik for en stor Del ud paa det samme, hvad der ogsaa medførte, at Forsøget strandede.

Det er egentlig først med dette Aarhundredes Begyndelse, man tog fat paa at organisere Selvstyret paa Folkekirkens Omraade og det endda ikke i nogen stor Udstrækning. Man havde forsøgt at ordne det ovenfra gennem det saakaldte Bisperaad eller rettere kirkelige Raad, som blev

oprettet 1884 ved kongelig Anordning men det mødte megen Modstand, som ganske naturligt var, fordi det ikke var en Ordning, som skabtes ved Lov, men derimod uden Lov. Derfor blev det ogsaa et af de første Skridt, som et Venstreministerium, da det traadte til i 1901, maatte foretage, at ophæve denne kongelige Anordning om det kirkelige Raad. Først i 1901—03 begyndte man at arbejde paa en Organisation indenfor de folkekirkelige Rammer til Indførelse af Selvstyre, og Resultatet af dette Arbejde blev dels de første Menighedsraad, hvor Kvinder fik Valgret — Kvinder havde jo hidtil her i Landet ikke haft Valgret, bortset fra, at man sparsommeligt havde tildelt Enker med Børn Valgret til Skolekommissionen. Kvinder fik Valgret til Menighedsraadene i 1903, og Menighedsraadene fik Beføjelse til at deltage i Præstevalg foruden forskellige andre Beføjelser, saaledes som de findes udtrykt i denne Lov. Samtidig med Indførelsen af Menighedsraad fik vi en Lov om Nedsættelse af et kirkeligt Udvalg, som skulde overveje Folkekirkens Forfatningsforhold, og vi fik en Udvidelse af Valgmenighedsloven, saaledes at Valgmenigheder ogsaa kunde faa Sognekirkerne til Brug, vi fik altsaa en udvidet Adgang til Brugen af Sognekirkerne. Ved Menighedsraadsloven af 1903 ordnedes Valglistenes Dannelse paa den Maade, at Folkekirkens Medlemmer selv skulde melde sig til Optagelse paa Valglisten, om de maatte have Ønske derom, og denne Tilmelding er opretholdt i den senere Lovgivning, det vil sige i den nye Menighedsraadslov af 1912. Der er gjort adskillige Ophævelser over denne saakaldte Tilmeldelsespligt, hvilket er et urimeligt og uheldigt Udtryk; det er nemlig ingen Pligt, men en Ret, man giver Folkekirkens Medlemmer, at de ved at melde sig kan blive optaget paa Folkekirkens Valgliste, og det er en Ret, som Folkekirkens Medlemmer som saadanne selv maa hævde og bevare, det sidste dog kun, for saa vidt de maatte flytte fra vedkommende Sogn til et andet, thi saaledes som Forslaget nu foreligger vedtaget i det andet høje Ting, er Tilmeldelsen ordnet paa den Maade, at er man først optaget paa Valglisten, forbliver man der, saa længe man bliver indenfor vedkommende Sognemighed.

Om denne Tilmeldelse har der i den forløbne Del af Rigsdagssamlingen været ført adskillig Forhandling i det andet høje Ting, idet man har betegnet den som et